

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощиною число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає шліше напередне застереженє.— Рекламациі неопечатаніє вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Історична хвиля.

(X) Дня 23. н. ст. лютого, є днем многоважного звороту в конституційнім перестрою Австрії. Міністер-президент бар. Гавч вніс того дня в посольській палаті державної ради предлоги про виборчу реформу. Тим способом зробило правительство рішучий зворот до усуненя привилеїв, на яких основі опиває ся доси державна рада, і хоче довести до дійсного заступництва парламентарного народів в котрім засідати будуть послі не після станів розділені, не після кляс, а без ріжниць чи богаті чи убогі, без огляду на походженє і суспільне становище. Підвалиною державної ради мають отже бути широкі верстви народні, а наділенем тих широких верств виборчим правом має бути усунене невдоволенє політично безправних. В часах, коли держава від усіх горожан вимагає загального оподаткованя, загального обовязку шкільної науки як також військової служби, не можна на дальше тим горожанам відказувати також політичних прав, якими они можуть користувати ся при виборах до законодавчих тіл. Коли давнійше обовязки не були рівно розділені, можна було і права признавати відповідно нерівному розділові обовязків. Тепер же супроти рівних обовязків для всіх виступає справедливо домаганє: рівні права для всіх!

Перед роком нікому не снило ся що ся історична хвиля така близька, а навіть теперішній міністер-президент спершу не був прихильником загального права виборчого. Одначе зверхні події (рух в Росії і пересиленє в Угорщині) висунули справу виборчої реформи в напрямі загального, рівного, прямого і тайного голосованя на дневну чергу, а тоді австрійське правительство зрозуміло, [що оно обовязане дати почин виборчій реформі і політично безправні широкі верстви суспільности наділити виборчим правом.

Провідною гадкою правительства був в тій справі замір, управненєм політично-безправних усунути з широких верств невдоволенє, відвернути їх від виворотних змагань, бо істория поучає, що як раз відказуванє політичних прав веде до переворотів, коли тимчасом в державах із загальним правом виборчим революції є виключені. В державах без загального права виборчого бували перевороти викликані з гори або з долини. Так н. пр. Наполеон III. добив ся цісарства при клясовім парламенті, а лютова револю-

ція у Франції вибухла, позаяк відказувано народним верствам загального права виборчого. Опісля загальне право виборче стало підпорою французского цісарства і нині є підпорою речиносполитої, а Німеччина держить ся кріпко загальним правом виборчим мимо 80 социалістів в парламенті.

Вправді в названих державах є населенє національно одноціле або майже одноціле, а в Австрії з ві національно так ріжнородним населенєм стрічає переведенє загального права виборчого чималі трудности. Тимто справедливо указав бар. Гавч на се, що взаємини між національним питанєм а виборчим правом є визначною точкою в австрійській реформі виборчій. Національне питанє утрудняє в Австрії всі справи а тим більше таку в своїх основах переворотову справу як загальне виборче право. Правительство намагало ся отже вилучити національну боротьбу з боротьби виборчої, і оперло, з виїмкою Моравії (де примінено національний кастер), виборчу реформу на областній підставі. Тим способом бажало правительство усунути національні спори з виборчих округів, зробити неможливим національні забори і тим зладити національне заострене, щоби і в будучій державній раді уможливити зближенє і спільну роботу національно ріжних таборів. Чи се поведе ся правительству вповні а бодай у великій часті осягнути, покаже будучина.

В Галичині н. пр. завело правительство в сільських округах пропорціональну систему, се є одинока виїмка для Галичини, як правительство запевняє, для охорони національних меншостей, очевидно польських в східній часті краю.

В західній Галичині не утворено з руских меншостей округа, котрий міг би вибрати хоч 1 посла, хоч там в трех округах є меншість від 18—28 процент.

Сільські округи галицкі будуть отже вибирати по двох послів, а кождий з тих двох буде уважати ся вибраним, наколи здобуде кождий для себе більше як третину відданих важних голосів. Сі округи є так зложені, що в кождім з них польське населенє творить менше-більше третину, отже можна на певно сподівати ся, що у всіх 19 східно-галицких округах побіч руского (евентуально двох руских) кандидатів виступить кандидат польської меншости. Чи навіть там, де повинні би перейти в окрузі оба рускі кандидати,

польський кандидат не буде виходити на національні забори, на здобуванє руских голосів з окликом удержаня народного стану посіданя, о тім нема що сумнівати ся, а тоді очевидно знов буде вести ся національна боротьба, котра дальше буде піддержувати національне заострене.

Огся виїмка для Галичини відбирає правительство предлозі основу рівности права виборчого, а нерівність проявляє ся ще і в тім, що виборчі округи в західній Галичині значно менші а в східній більші, так що на руске населенє припадає розмірно менше число послів, як на польське. На основі такого розкладу мандатів можуть Русини в Галичині з загального числа 88 здобути в найліпшій разі 25—27 (на Буковині 4 мандати).

Мимо тих нерівностей всеж таки теперішня предлога доводить до того, по введеню сего закона виборчого лише 6% народностей не булоб заступлених в державній раді, коли тепер 20% не має заступництва. Правительство змагало до того, щоби ніяка народність не опинила ся в некориснійшій становищі, а мимо того по оповіщеню розкладу мандатів і розділу округів виборчих проявило ся в ріжних таборах невдоволенє.

Найбільш невдоволенє є коло польське і висуває мале число мандатів для Галичини (88 о 10 більше як доси) яко причину, що оно мусить бути проти того закона. В дійсности однак причина невдоволеня криє ся в тім, що Русини мають вигляди з дотеперішнього т. зв. стану посіданя, здобутого польським центральним комітетом виборчим відомими способами, дістати більше як доси мають (доси 8, тепер моглиб мати Русини 25—27) отже польське коло було би приневолене на 88 мандатів вдоволити ся числом 61—63, коли тимчасом нині на 78 мандатів має 70 у своїх руках. Сі жалі кола є однак о стілько неоправдані, що й на основі давньої ординації належалоб ся Русинам 22 мандати (в 1873 р. навіть було 17 руских послів), а тимчасом Русини мають лише 8 мандатів, а решту 14 захопило коло польське.

Невдоволені правительственною предлогою також Німці, хоч їм задержано дотеперішній стан посіданя т. є 205 мандатів, а головно невдоволені тому, позаяк славянські сторонництва будуть мати в будучій державній раді о 5 мандатів більше, як Німці, Італійці і Волохи разом, отже в уяві Німців виринає уже мара славянської верховлади. З німецких сторонництв вдоволені лише

христ. соціяли, а вчасі людовці, горо-
їжать ся найбільш Німці з Чех (що Че-
хам признано 99 мандатів), а іменно все-
німці, та вірноконституційна шляхта,
хоч ся остання доволі здержано.

З чеських сторонництв противні ви-
борчій реформі — февдальна шляхта,
хоч она обмежить ся на засторозі істо-
ричних прав, а рішучо противні чеські а
г'рарники.

Інші чеські сторонництва також за-
значають невдоволенє, бо радіб ще
більше мати, а бодай не дати собі ви-
дерти Німцям того, що мають при-
знане.

Так само невдоволені Волохи і Іта-
ліянці, що їм обкровоно число мандатів.
Одначе все те невдоволенє звертає ся
головно лише до подробиць, до розкла-
ду мандатів і поділу виборчих округів,
а не проти самої засади загального
права виборчого. Навіть відомі добре
противники виборчої реформи не мають
відваги прямо проти неї виступати. От-
же мимо сего невдоволеня в ріжних та-
борах можна сподівати ся, що закон
сей хоч по важкій боротьбі в комісії
і в повній палаті перейде.

Окрім ординації виборчої внесло
правительство ще начерк закона про
зміну регуляміну і про нетикальність
послів, та про сі справи поговоримо ин-
шим разом.

Міністер-президент заявив в своїй
промові при внесеню виборчих предлог,
що правительство рішило ся витривати
і перевести боротьбу всякими закон-
ними способами аж до кінця. З
виборчою реформою злучило міністер-
ство бар. Гавча свою долю, як се вже
був висловив бар. Гавч в палаті вель-
мож давнійше, а тепер додає, личности
змінюють ся, але ідеї остають. Мій упа-
док не означав би упадку виборчої ре-
форми!*

Промова бар. Гавча.

(Конець).

Без ограничення парламентарної сво-
боди руху мають пропоновані зміни ре-
гуляміну виключати всякі шикани. Тіль-
ко на случай більших неспокоїв містить
проект заострене дисциплінарних средств
(гучні оплески, протести). Так само пі-
шло правительство за голосом публичної
опінії, коли атаки на честь осіб, стоячих
поза палатою, піддає суворим карам.
(Живі оплески). Що дотичить наміреної
реформи палати панів, то групи сеї ре-
форми спротивили ся злучі тої реформи
з виборчою реформою. Єдино задля не-
витворюваня трудностей для виборчої
реформи, занехало правительство на разі
внесеня проекту реформи палати панів.
(Живі оплески).

Натомість полягає доповненє загаль-
ного права голосованя на тім, що діди-
чно і дожиттєнно іменовані члени пала-
ти панів будуть могли також стати ви-
браними до посольської палати, при чім
на час сповнюваня мандату, одержаного
з вибору, їх мандат до палати панів мав
бути в завішеню. Мимо, що для пра-
вительства мусять бути виключені зміни

засадничих постанов предложєня про
виборчу реформу, о скільки розходить
ся о знесенє курий і усунєнє цензу, не
залишити правительство зі своєї сторони
уділити попертя в сім випадку, колиб зі
згляду на інші справи пробували ком-
промїсу межи сторонництвами.

Переходячи до справи будучих від-
носин більшости в посольській палаті, як
також до відношеня виборчої реформи
до стану національного посіданя, зазна-
чує президент міністрів, що також в но-
вій палаті не буде жаден нарід мати
більшости, буде змушений шукати сою-
за. Кожда національна більшість була би
короткотривалим політичним твором, а
тільки більшість, утворена на підставі
компромїсу, може запевнити спокійне і
тривале посіданє національних прав. (О-
плески). Будуччина Австрії полягає на
тім, що би народи, які є ірєдставителями
культури держави, замість марнотратити
свої сили, злучили ся і брали участь в
кермованю публичними справами. (Довго-
тривалі оплески; протести).

Правительство — повторяє бесідник
— старає ся оборонити перед уменше-
нєм національний стан посіданя більших
сторонництв. Бесідник думає, що може
з цілою рішучостию ствердити, що ви-
борча реформа піднята стала не в інте-
ресі якого небудь сторонництва, а най-
менше в інтересі соціально-демократич-
ного сторонництва. Реформа відповілає
конечности поставленя парламенту на
сильнійших підставах, чим дотепер. (Жи-
ві оплески). Коли однак говорять безна-
станно, що єдину та істотну користь від-
носять соціальні демократи — відповідає
президент міністрів, що як раз задля
успїшнійшого поборюваня соціальних
демократів, треба їм відобрати найдогід-
нійше оружє, с. є обжаловуванє держа-
ви, що укорочує політичні права менше
засібних кляс, а иншим клясам дає при-
вілеї. Коли соціальним демократам від-
ниме ся се оружє, тоді можна буде успї-
шнійше вести борбу з ними. (Живі опле-
ски). Коли теперішні політичні кляси бу-
дуть голосувати за сею реформою, бу-
дуть мати сьвідомість, що причинили ся
до такого великого політичного поступу,
а також до суспільного мира. (Живі
оплески; пос. Шенерер: Не хочемо, що-
би нас ставлено на рівні з польськими
жидами!).

Тому, що се є глибоким моїм пере-
свідченєм, приступаю з чистою совістю
до борби, якої небезпечности я знаю
добре. Я готов витривати до послїдньої
хвилі і доки средства легальної борби
не є вичерпані, не зложу оружя (опле-
ски), а коли навіть уляжу, то уляжу з
пересвідченєм, що я не скупив жертви
для позиточної справи. (Оплески). Особи
переминають, ідеї остають. Мій упадок
не був би упадком виборчої реформи.
(Оплески, бесідник збирає гратуляції;
Всенімці галасують).

Важна пільга для економічної організації.

(×) Минулого тижня ухвалила по-
сольська палата закон про товари-
ства з обмеженою порукою,

котрий вже прийнято в палаті вельмож.
Сей закон подає значні пільги для за-
сновуваних на тій основі товариств і мо-
же задля того бути важною підоймою
особливо для руского народу до еконо-
мічної організації, тому і повинна наша
суспільність ним як найширше користу-
вати ся.

Товариства з обмеженою порукою
відріжняють ся значно і характеристично
від акційних товариств. Вони мають су-
спільности подавати ті корисги, які при-
носять акційні товариства через асоціа-
цію капіталу, але охоронити перед чи-
сленими шкодами і трудностями, які
виринають у нас при засновуваню акцій-
ного товариства. Товариство з обмеже-
ною порукою не потребує дозволу дер-
жавного, а осягає признанє із сторони
держави вже самим вписом в торговий
спис, коли тимчасом на заснованє акцій-
ного товариства потреба окремого дозво-
лу властей державних. Товариство з об-
меженою порукою має бути посіданєм
немногих осіб, а єго уділи, котрі пред-
ставляють капітал, звучать на імя посі-
дача. Цілюю закона є, що би ті уділи ви-
ключити від обороту на грошевім торзі
і тому закон утрудняє форми переносин
власности уділів. Переносини між живу-
чими можуть відбутися лише на основі
нотаріяльного акту, а статут товариства
може переносини уділів зробити зависи-
мими від дозволу товариства. Від акцій-
ного товариства відріжняє ся товариство
з обмеженою порукою менше прилюдною
ціхою і простійшою управою.

Найбільшою перепоною для засно-
вин таких товариств в Австрії був стра-
шний податок, який такі товариства, обо-
в'язані до прилюдних рахунків, були при-
неволені платити, іменно 10—10½%, до
чого ще треба дочислити кравді і гро-
мадські додатки, котрі доходили до та-
коїж висоти, так що податок виносив
звичайно кругло 20%, отже забирив 1/5
чистого доходу товариства. Таким спо-
собом убивано в зароді розвиток таких
товариств.

Ухваленим законом, котрий є вислі-
дом завзятої боротьби з правительством
на полі оподаткованя, повело ся осягну-
ти значне обниженє податку. Основу до
того положила вже палата вельмож, а
посольська палата пішла ще дальше в
обкровоно висоти податку. Наостанку
дійшло до згоди з правительством в тім
напрямі, що товариства, котрих
капітал виносить найбільш мільон
корон, не будуть підпадати опо-
даткованю обов'язаних до прилюдних ра-
хунків товариств, але будуть оплачувати
податок на основі звичайних приписів
про заробковий податок. Дперва як ма-
ти муть більший капітал, підпадуть по-
даткови акційних товариств, але навіть
і тоді будуть оподатковані після лагі-
днійшої скалі. При чистім доході 100.000
К починає ся від 4% податку, а відтак
ступенує ся і дперва понад 600.000 К
підпадає податкови 10%.

Ті податкові пільги виходять отже
в користь малих і середних товариств з
обмеженою порукою. Тимто руска су-
спільність повинна тепер ще живійше
взяти ся до економічної організації і
по менших навіть містах і місточках тво-

рити такі осередки фінансової і економічної організації, які вже з таким успіхом повстали по більших містах.

Виборча реформа.

Зміна основного закону про державну репрезентацію.

Проект закону, яким зносить ся виборчі курії, заводить ся загальне право голосованя з однорічним осідком, установляє ся число мандатів для палати послів на 455 замість дотеперішних 425 та розділює ся число мандатів на поодинокі краї — звучить:

Закон з..., яким змінюють ся §§ 1, 6 і 7 основного закона про державну репрезентацію з 21. грудня 1867 В. з. д. ч. 141, зглядно закони з 2. цвітня 1873 В. з. д. ч. 40, з 12. падолиста 1866 В. з. и. ч. 162 і з 14. липня 1896 В. з. д. ч. 168.

За згодою обох палат державної ради уважаю відповідним зарядити, як слідує:

Арт. I. На місце другого уступу § 1 основного закона про державну репрезентацію з 21. грудня 1867 В. з. д. ч. 141 вступають ось які постанови: Після § 3 і 5 покликани до палати панів члени можуть стати вибраними до палати послів. На случай принятя такого вибору, спочиває на той час мандату причасність до палати панів. Коли посол, по мисли §§ 3 і 5 стане покликаний до палати панів, то спочиває єго членство палати панів так довго, доки не зложить свого мандату яко посол.

Арт. II. §§ 6 і 7. основного закона про державну репрезентацію з 21. грудня 1867 В. з. д. ч. 141 тратять свою стійність в виді означенім арт. I. закона з 2. цвітня 187 В. з. д. ч. 40, арт. I. закона з 12. падолиста 1886 В. з. д. ч. 162 і арт. II. закона з 14. червня В. з. д. ч. 168, а має звучати в будуччині ось як:

§ 6. До палати послів приходять через вибір 455 членів, а іменно для поодиноких королівств і країв в числі, означенім в слідуєчий спосіб: Для Чех 118, Дальмації 4, Галичини 88, Низшої Австрії 55, Висіної Австрії 20, Сольно городу 6, Стирії 28, Каринтії 10, Країни 11, Буковини 11, Моравії 44, Шлезка 13, Тиролю 21, Передарулянії 4, Істриї 4, Гориції і Градиски 5, Триєсту з околицею 5. Розділ маючих вибрати ся після того членів посольської палати на поодинокі виборчі округи означує виборча ординація до державної ради.

§ 7. Управненою до вибору посла є кожда особа мужеского пола, яка скінчила 24. рік життя, посідає австрійське право горожанства, не є ані винята, ані виключена від виборчого права та в області королівств і країв, заступлених в державній раді, має на дни розписаня виборів бодай від року осідок в громаді, в котрій має виконувати ся виборче право. — Може бути вибраною кожда особа мужеского пола, яка посідає австрійське горожанство що найменше від трех літ, скінчила 30. рік життя та не є ані виймлена, ані виключена від виборчого права. Близші при-

писи про виконуванє виборчого права та переведенє виборів містить ординація виборів до державної ради.

Арт. III. Постанови арт. I. закона з 14. червня 1896 В. з. д. ч. 168 зносять ся.

Арт. IV. Сей закон входить в жите рівночасно з законом, яким оголошує ся нова ординація виборів до державної ради.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Авкентія; римо кат.: Нестора. — В середу: руско-кат.: Онисима, Евфроз.; римо-кат.: Теофіля.

— **З народного театру.** С у с т а, безперечно найарізьший твір нашого славного драматурга остане вічною яко класична українська комедія. З нашої драматичної літератури жадна инша комедія не надає ся пр. для шкільної лектури так, як „Суета“. В ремах комедії скілько там сказано глибоко відчутого, зірко заобсервованого, досвідом здобутого! А при тим і сам сюжет про невдяку інтелігентних дітей зпід селянської стріхи — яка се поучаюча тема для нашої шкільної молодіжи! Чиж мало то є таких, що виходячи з гімназії, мріли, що їм 100 корон місячно буде досить на удержанє, а рештою будуть підпомагати родину, будуть жертвувати на народці ціли, полануть по собі памятку в ріднім селі... А тимчасом їх власні потреби і вимоги до життя ростуть в двое більше, чим матеріальні средства. В погони за сьвітотими достатками они еще і власну родину обдирають та задвужують, з жадобя кар'єри женять ся з чужинками і пропадають для родин та для народа. Те, що в одноактній Гр. Пеглиньского „Тато на заручинах“ представлено шкідчево з комічного боку, се опрацьовано тут поважно на тлі великого семейного образу. Три головні роли спочивали в руках пп. Садовського, Махнідкаго, Стадника. Хотяй тут автор не висунув вже жадної з осіб на перший план, то всеж таки дир. Садовський своєю знаменитою грою в роли молодого, буйного хлопця, своєю пишною поставою і симпатичним виглядом прикував всю увагу видців до себе. Оба другі наведені панове були прямо дуже добрі в своїх ролях, а біля них треба також похвально згадати п. Юрчака та п. Ніжанковського. В поменших ролях визначили ся п. Паньківський, якого ми вперше побачили на сцені в єго природженій статі, яко молодого студента красавця, п. Ольшанський і пна Стечинська в роли малого школяря декламатора. Та в посліднім актї ми побачили еще два типи, які заслугоють на тим більшу увагу, що віддали їх артисти, виступавші вже в инших ролях в попередних актах. П. Садовський створив імповатний тип сліпого генерала, а п. Паньківський знамениту постать кухаря-босняка. Що про паня пишемо звичайно по заду — за се они вже можуть мати претенсію хіба до автора, а не до нас. Найважнішою жіночою ролею є роль матери, яку пні Осиповичева відграла знаменито, посвятивши сим разом свою красу для штуки і скарактеризувавши ся відповідно на стареньку матір. Пні Заньковецка виступає аж в посліднім актї і се на чималу пробу терпеливости виставило численно зібрану публіку, прибувшу з далекої навіть провінції на сей єї виступ в своїй поповсвій ролі. І дійсно у сьвітотій, паньській одежі артистка чув ся якось свобіднійшою, певнійшою себе. І сам костюм приходиться їй більше до лица і граціозні рухи і нервовість темпераменту — складають ся тут на заокруглену, артистичну цілість. Ряд знаменитих сцен обридженя, розлуки, жалю, а відтак счудованя, втіхи і сердечної чемности віддала пні Заньковецка зі скінченим артизмом. Пні Стадникова в ролі другої паньської невістки чарувала своєю красою і туалетою — а оправдувала своїми прикметами сліпий по-

слух свого „Пера“. Пні Махнідка в роли за мужної доньки-хазяйки виглядала чудово та за мало зважає на виразну дикцію, а за те зовсім доброю була пна Кравчуківна в роли резолютної гімназистки. Пні Леоптовичева була надто розхрістана, як на кухарку в поряднім домі. Також компаня в посліднім актї зовсім не відповідала до паньської стати штатського совітника і генеральського зятя. Публики було так багато, що шпильки би не переткнув, а чи не в друге може стілько гостей відійшло від каси. Особливо особи з провінції вели формальну борбу о білети. Бачилисьмо на салі гостей з Коломиї, з Перемишля, зпід Камінки і Надвірнянщини. Не треба і додавати, що оплескам і викликаням не було кінця.

— **Народні віча** в справі виборчої реформи відбудуть ся: дня 4. марця в Кривичах (пов. Перемишляни); дня 6. марця в Кулаківцях (пов. Заліщики).

— **Завязанє Руского товариства нафтового.** Спїшимо подїлити ся з П. Т. публікою радісною новиною, що дня 22. лютого відбули ся в комнатах „Народної Торговлі“ конституючі збори „Руского товариства нафтового“ в присутности п. Ос. Онишкевича, нотаря у Львові. Зборам проводив п. Іван Растваецкий нотар в Куликові. Після принятя статута (ціль і напрям, в яким товариство розвине свою діяльність, гадаємо, Дирекція того товариства подасть в недовгїм часі до відома шаршій публіці) збори вибрали раду надзираючу, до котрої вїшли п. Іван Левинський, професор політехніки яко предсідатель, п. др. Олександр Лисяк, адвокат у Львові, яко заступник а пп. Володимир Дидицький, інж. Виділу краевого, др. Кость Левицький, адвокат у Львові, Лев Кульчицький, радник судовий у Львові, Іван Растваецкий, нотар в Куликові, о. Олександр Стефанович, радник консист. і проф. у Львові, Микола Терлецкий, властитель більшої посїлости і копалень нафти в Бориславі, яко члени; яко заступники: пп. Григорій Пезанський, інж. намісництва, Роман Залківський, кандидат нотаріальний у Львові. До Дирекції вибрано: пп. Романа Залозецкого, професора політехніки і торг. академії у Львові, інж. Филипа Левицького і інж. Павла Дурбака, управителів копалень нафти в Бориславі, на заступника пп. др. Константина Лучанівського проф. гімн. у Львові і Йосифа Рейфа властителя посїлости і копалень нафти в Тустановичах. Так склад ради надзираючої як і Дирекції є поважний і є всяка запорука, що наше перше „Руске товариство нафтове“ займе принадлежне єму місце межі прочими фірмами нафтовими а одно з видїйших між рускими промисловими спілками. Розуміє ся, що Русини належито оцінять вагу такого товариства для промислового, економічного і національного розвою нашого народа і численно вступають в члени нового товариства. Желаячи як найкрасших успіхів новому товариству, кінчимо нашу новинку гірничим: Щастє Боже!

— **Вістки з закордонної України.** Історичне тов-о Нестора-літописця при київскім університеті оголосило ряд відчитів з области історії і літератури. Між иншими буде викладати: А. С. Грушевський на тему „Очерк української літератури 19. віку (5 лекцій)“, а І. М. Каманін „про південну Русь від любельської унії до смерти Богдана Хмельницького“ (4 лекції).

В місті Гуляй-Поле (Златополь), чигиринського повіту, дав дня 4. с. м. в народній чайній добродїї А. М. Грнє з своїми півцями, яких було до 80 душ, концерт із українських пісень. Людей на сей концерт зібрало ся багато, послухати українських пісень; деякі попрїїздили навіть з далеко. В салі не було де, як то кажуть, і яблуку власти... Піднялась завеса, і на сцені всі побачили гарну картину: всі дівчата були в народнім українськїм убраню, за ними стояли хлопці теж в українській одїжці. Роздала ся українська пісня одна, за нею друга, третя... Всі були зачаровані гарними піснями, котрі вельми гарно співали півці д. Грнє і котрих проспівали більш десятка. Після кожної пісні всі щиро і горячо витали д. Грнє і єго півців, котрим кожную пісню

приходилось співати по двічі і по тричі. За тиждень перед сим концертом в тійже чайній любителями та артистами Рахмановою і Грицаєм поставлено нову комедію „Розбиті надії“ місцевого автора Г. Грушевського. Комедію грали добре.

— **Проект виборчої реформи**, внесений в палаті послів, признає Русинам в Галичині 27 посольських мандатів. Они дістали би ся Русинам розуміє ся, лише тоді, если всі рускі виборці будуть голосувати на руских кандидатів. Процентове обчислене в проєкті операє ся на списі населеня з 1900 року. Виборчі сельскі округи з менше чим 33 1/3 польского населеня, в котрих можуть перейти по 2 рускі кандидати є отсі: 1) дрогобицький. 2) стрийський. 3) богородчанський. 4) коломиїський. 5) рогатинський. 6) заліщицький. 7) станиславівський і 8) брідський. По одному рускому кандидату може перейти в отсих виборчих округах: 1) сьняцьким, 2) бережанським, 3) рудецьким, 4) перемиським, 5) равським, 6) львівським, 7) камінецьким, 8) золочівським, 9) тернопільським, 10) чортківським і 11) тусятинським. З виборчих сільських округів західної Галичини мають Русини в трех значнійшій процент, а іменно в округах ново-сандецьким, горлицьким і короснянським, але сей процент Русинів не доходить навіть до 30, тому на переперте свого кандидата в тих округах Русини числити не можуть. — На Буковині можуть перейти рускі кандидати в чотирох виборчих округах, а іменно: в черновецьким, кічанським, сторожинецьким і вижницьким.

— **З залізниць**. З днем 1. лютого с. р. отворено в окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних в Празі на шляху Колін-Черкан переставок <Зленіць> для руху особового і пакункового. Білети видають кондуктори в поїздах а належитість за пакунки оплачує ся при відборі.

— **Дрібні вісти**. Презесом повітової ради в Перемишлі вибрано д-ра Володсл. Чайковського, а вго заступником кн. Володисл. Савігу. — На черновецьким університеті було в зимовім півроці 1905/6 — 698 студентів. Між ними було: 90 Русинів, 872 Німців, 170 Румунів, 25 Поляків, 4 Чехів, 7 Сербів, 13 Москалів (буковинських кацанів), 3 Вірмен, 4 Болгар, 1 Англичанин і 1 Француз.

Телеграми

в дня 26 лютого 1906.

Будапешт. Центральня міска каса в Будапешті мусіла видати королівському комісареві 13 міл. корон, котрі зложили добровільно податники в 1905. р. і сего року.

Вчорашні тутешні дневники сконфісковано за поміщене тоасту б. пос. Польовіого на бенкеті, устроєнім в вго честь. В тоасті добачила прокуратория обиду мавстату.

Петербург. Поліция замкнула центральне бюро демократично-конституційної партії.

Будапешт. В суботу оповістив кор. комісар Руднай на засіданю виділу муніципії про іменоване вго королівським комісаром. Виділ ухвалив протест.

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Лько Пацак)

драма в 5 діях з гуцульського життя, вагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревського. (Дальше).

МОЙСЕЙ.

Питай, чи я дам! Зароби собі.

ЛЬКО.

Як буду вчити ся, то не буде часу на зарібки. Самі кажете, що гонити дараби для мене не лицює.

МОЙСЕЙ.

(В гніві). Не лицює на гулятику — от що! Як ти тоді заробив був пятьдесять левів.....

ГАФІЯ.

(Перебиває). Ти знов своє! Пригадав!... Та чувш, що вже не хоче ні гонити, ні гуляти з товаришами, а хоче вчити ся...

ЯВА 3.

(Тіж. ЯВДОШКА).
ЯВДОШКА.

(Вбігає). А вийдіть но, подивіть ся. Якісь пані йдуть нашою стежкою. От вже не далеко, на царині.

ГАФІЯ.

Хто се такий? Може жида?...

ЯВДОШКА.

Ей ні, такі пані. Тай пані йдуть з ними на конях. Ціла ватага. А ось вийдіть, подивіть ся.

ГАФІЯ.

(До злопів). Та йдіть, подивіть ся, хто там, а я приберу троха в хаті, як може схотять повернути (МОЙСЕЙ і ЛЬКО виходять). Ану по, Явдошко, живенько, я тут зроблю порядок, а ти еще вимішай мамалигу, бо вже там перевертає ся в горшку. (До злопів). Не виділа ти, чи є там учителява дочка між ними?

ЯВДОШКА.

(В дверох). Абож я знаю єї, я з роду не була в школі; не знаю, котра се. (Виходить).

ЯВА 4.

(Тіж. БОРТОВИЧ, ВІРА, КОСТЬ, МОЙСЕЙ, гості).

БОРТОВИЧ.

Слава Богу! Гарзд в хату!

ГАФІЯ.

Слава на віки. Просимо, гостуйте здорові!

БОРТОВИЧ.

Як днювали, гавдине? (подає руку).

ГАФІЯ.

Дякувать, як ви проживаєте?

БОРТОВИЧ.

Славити Бога. От вибрали сл ми на Чорногору, тай ваш син нарадив нам йти отсим верхом, тай ми поступили до вас.

ГАФІЯ.

Казав мені, казав, ая. Раді гостенькам будемо. Прому, сїдайте.

БОРТОВИЧ.

Нехай вам вперед представлю мою ватагу, бо вони вже мене нині зробили по дорозі Довбуцуком-ватажком. (Представляє). Отсе моя донька Віра, а се єї тіточна сестра, себ то моя сестрінка, Надя.

ВІРА

(подає руку).

Не наробимо вам клопоту в хаті, гавдине?

ГАФІЯ.

А чоґож би! Гість в хату — Бог в хату. Та ще тут у верху такі рідкі гості!

БОРТОВИЧ

(до Мойсея).

А от сего пана чи пізнали би ви? Придивіть ся на него (показує на гостя).

МОЙСЕЙ.

Та як би пізнав, коли перший раз виджу.

КОСТЬ.

Ой, де там перший раз! Бачили ви мене вже не раз і не десять.

(Дальше буде).

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 1. січня 1906.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, льожі і I-рядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Кольосоєю, які ждуть коло Віденьської Каварні.

В діях 26, 37, 28. с. м. в містечку Товсте, скалатского повіта, з причини ввареновани випродажа вельми многих і добрих инвентарів живих і мертвих, стадини, Фільварок був взірцево господаренний, має найновійші і найліпші знаряди, чотири вязалки Десрвіга майже нові косарки, тріери, центрифуги; залізнична станция Грпмалів. (3—4)

Рух залізничних поїздів

важний від 1. січня 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-10*
„ Кракова	2-31*, 6.—, 8-50, 1-30, 5-23, 8-40, 9-50*
„ Підволочиск	7-20, 11-55, 2-30, 10-20, 5-0, 10-20*
„ Лавочного	7-29, 11-45, 10-50*
„ Рави рускої	7-50
„ Станциславова	8-05
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
„ Яворова	8-18, 4-32
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35
„ Тухалі	3-45 (від 15/6 до 30/9)
„ Белзця	5.—

На Підзамче.

„ Підволочиск	7.—, 2-15, 5-15, 10-2*, 11-34
Зі Львова з головного двірця відходять:	
До Кракова	2-45, 4-15, 8-25, 8-35, 2-50, 6-35* 11.—*
„ Іцкан	2-51, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-20, 10-55, 2.—, 9.—*, 11-05*
„ Яворова	6-55, 5-58
„ Лавочного	7-30, 2-57, 6-25*
„ Самбора	9.—, 4-20, 10-55*
„ Белзця	11-10
„ Ряшева	4-10
„ Коломиї	5-50
„ Рави рускої	7-30*
„ Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/0) Хирова, Ясла
„ Стрия	11-10*

З Підзамча:

„ Підволочиск	6-43, 11-15, 2-13, 9-23*, 1-24*.
---------------	----------------------------------

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звяздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в мійським бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавсмана ч. 9.

Всілякі

КУПОНИ

i

вильсованні цінні папери

виплачує без потрученя провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.